

Ο ΠΕΡΙΒΑΛΛΩΝ ΗΜΑΣ ΑΗΡ

Τί ἤθελε γίνεαι ὁ ἄνθρωπος, τί ἤθελον γίνεαι ὅλα τὰ ζῶα, ἂν δὲν ἠδύναντο ν' ἀναπνεύσωσι τὸν ἀέρα; Ἐξ ὅλων τῶν οὐσιῶν, τῶν ἀναγκαίων πρὸς συντήρησιν τῆς ζωῆς, ὁ ἀήρ εἶνε ἡ μᾶλλον ἀναγκαία. Ἀναστείλατε ἐπὶ τινα χρόνον τὴν ἀναπνοήν, δηλαδὴ τὴν πρᾶξιν ἐκείνην, δι' ἧς εἰσάγεται ἐν τοῖς πνεύμοσιν ὁ ἀήρ, καὶ θέλετε φέρεαι εἰς κίνδυνον τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζῶων καταπαύσατε αὐτήν, καὶ θέλετε καταστρέφει τὴν ζωήν. Ὁ ἀήρ, τὸν ὁποῖον εἰσπνέομεν, ἀποτελεῖ τροφήν τοῦ σώματος, καὶ μάλιστα τὴν κυριωτέραν. Δυνάμεθα νὰ ὑποφέρωμεν ἐπὶ τινα χρόνον τὴν στέρησιν πάσης ἄλλης τροφῆς, δυνάμεθα νὰ συνειθίσωμεν ὥστε νὰ μὴ ἔχωμεν χρεῖαν ἐνδυμάτων, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα ἄνευ βεβαίου κινδύνου τῆς ζωῆς νὰ στερηθῶμεν τοῦ ζωοποιούντος ἡμᾶς ἀέρος. Ἐξ ὅλων τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἡ τοῦ ἀέρος ἐστὶν ἡ μᾶλλον ἀπαραίτητος καὶ μᾶλλον ἐπείγουσα. Ἀναπνέοντες δὲ τὸν ἀέρα, διατηροῦμεν ἐν ἡμῖν τὰ ὑγιῆ αὐτοῦ μόρια, καὶ ἐκπνέομεν τὰ ἀκατάλληλα πρὸς τὴν ἡμετέραν ζωήν. Κατάκλειστοι ἐντὸς στενοῦ χώρου οἱ ἄνθρωποι, δηλητηριάζονται καὶ ἀποπνίγονται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐαυτῶν πνοῆς, διότι ὁ εἰσπνεόμενος ἀήρ ἀποβάλλει ἐντὸς ἡμῶν τὰ θρεπτικὰ αὐτοῦ μόρια καὶ καθίσταται ἀνεπιτήδειος νὰ παρέξῃ πλέον ἡμῖν τὴν ζωήν. Τὸ αὐτὸ ἤθελε συμβῆ καὶ εἰς τὰ ζῶα· τὸ αὐτὸ δὲ καὶ εἰς τὰ φυτὰ, ἅπερ καὶ αὐτὰ διὰ τῶν φύλλων εἰσπνέουσι καὶ ἐκπνέουσι τὸν περιβάλλοντα αὐτὰ ἀέρα. Ἄνευ ἀνανεώσεως τοῦ ἀέρος, ἡ ἰσχυροτέρα καὶ μᾶλλον σπριγγῶσα φυτεία φθίνει καὶ μαραίνεται. Εἰς τὸν ἐλεύθερον καθαρὸν ἀέρα τὰ πάντα τούναντιον εὐημεροῦσι καὶ ἐνδυναμοῦνται.

Ἀπαραίτητος πρὸς συντήρησιν τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, τῶν ζῶων καὶ τῶν φυτῶν, ὁ ἀήρ ἀποτελεῖ πρὸς τοῦτοις τὸν κύριον ὄρον διὰ τὴν καύσιν τῶν σωμάτων, τὴν μεγάλην ταύτην πρᾶξιν, δι' ἧς παρασκευάζει ὁ ἄνθρωπος τὴν θερμάνει καὶ τὴν τροφήν αὐτοῦ καὶ δι' ἧς πραγματοποιοῦνται αἱ πλεῖστα χημικαὶ μεταβολαὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ ἀήρ εἶνε ἡ τροφή τοῦ πυρός· ἄνευ ἀέρος τὸ πῦρ δὲν ἀνάπτει, σβέννυται.

Ὁ ἀήρ εἶνε προσέτι ὁ ἀγωγὸς τοῦ ἤχου· αἱ τοῦ ἀέρος δονήσεις, προσβάλλουσαι τὸ ἀκουστικὸν ὄργανον παρὰ τοῖς ἀνθρώποις καὶ παρὰ τοῖς ζῴοις, καθιστῶσιν αὐτοῖς αἰσθητοὺς τοὺς ἤχους καὶ τοὺς κρότους. Πᾶς ψόφος, πᾶσα βοή, ἀπὸ τῶν βροντῶν τοῦ κερανοῦ μέχρι τοῦ ἀσθενοῦς ψιθυρισμοῦ βυακίου, ἀποτελεῖται ἐκ τῶν δονήσεων τοῦ ἀέρος. Ἡ φωνὴ καὶ τὸ ἄσμα, αἱ κραυγαὶ καὶ οἱ φθόγγοι τῶν ζῴων, ὁ ἔναρθρος λόγος τοῦ ἀνθρώπου, παράγονται μόνον διὰ τῆς ἐκβολῆς ποσοῦ τινος ἐσωτερικοῦ ἀέρος, προξενούντος τὰς δονήσεις ἐπὶ τοῦ λοιποῦ περιέχοντος.

Ἀφαιρέσατε τὸν ἀέρα, καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὅλης τῆς γῆς θέλει ἐπικρατῆσαι φρικτὸς σιωπὴ, εἰκὼν καὶ συντέλεια τοῦ καθολικοῦ θανάτου.

Ὅτι δὲ ἡμεῖς ἀέρα ἢ ἀτμοσφαῖραν ἀποκαλοῦμεν, πόρρω ἀπέχει τοῦ νὰ ᾔνε στοιχεῖον τόσον ἀπλοῦν καὶ καθαρὸν, ὅσον κλίνομεν νὰ πιστεύσωμεν, ὅταν παρατηρῶμεν τὴν διαφάνειαν καὶ τὴν φαινομένην ελαφρότητα αὐτοῦ. Τὴν σήμερον εἶνε ἀποδεδειγμένον, ὅτι ὁ ἀήρ εἶνε σῶμα, ἔχον ὀρισμένην βαρύτητα· σύγκειται δὲ ἐκ διαφόρων στοιχείων. Ἐν τῷ ἀέρι περιέρονται ἀνακαλυμμένοι ὅλοι αἱ ἄλλαι οὐσίαι, ἅς καταχρηστικῶς ἀποκαλοῦμεν στοιχεῖα, τὸ πῦρ, τὸ ὕδωρ, ἡ γῆ καὶ τὰ διάφορα μέταλλα. Τοῦτο δὲ βεβαιοῦται, ὅταν βλέπωμεν τὰ ὑπὸ τῶν φλογῶν ἐπὶ τῆς γῆς καιόμενα σώματα, οἷον λίθους τινὰς, ξύλα, φυτικὰς ἢ ζωϊκὰς οὐσίας, μεταβαλλόμενα εἰς ἀτμὸν ἢ εἰς καπνὸν καὶ ἀναμιγνυόμενα ἐντὸς τοῦ περιβάλλοντος ἀέρος. Καὶ αὐτὰ τὰ σώματα, ἅπερ σήπονται καὶ ἀποσυντίθενται, μόνον ἐλάχιστον μέρος αὐτῶν ἐν εἴδει κόνεως ἐπὶ τῆς γῆς ἐγκαταλείπουσι, τὴν δὲ πλείστην αὐτῶν οὐσίαν ἐξατμιζομένην μετὰ τοῦ ἀέρος συγχέουσι. Καὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ἂν δὲν ἐλάμβανε διὰ τῆς τροφῆς ἀρκούσαν ἀναψυχὴν, ἤθελεν ἐντὸς ὀλίγου ἀπολέσει ἀπάσας τὰς σημαντικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ἅτε τοῦ σώματός του διηνεῶς ἐξατμιζομένου ἐν τῷ ἀέρι, ἐξ οὗ λαμβάνει ὡς ἀντάλλαγμα νέας καὶ καταλλήλους θρεπτικὰς οὐσίας.

Ἀλλὰ τὴν βεβαιωτέραν ἀπόδειξιν, ὅτι ὁ ἀήρ σύγκειται ἐκ ποικιλωτάτων στοιχείων, παρέχουσι ἡμῖν τὰ κατὰ τὸν οὐρανὸν θαυμάσια καὶ εὐεργετικὰ φαινόμενα, ἅπερ ἀποκαλοῦμεν μετέωρα. Ὁ αἰθριώτερος οὐρανὸς δύναται ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν νὰ καλυφθῇ ὑπὸ μαύρων νεφῶν, ἐν αὐτῇ τῇ ἀτμοσφαίρᾳ παρασκευαζομένων, καὶ νὰ χύσῃ ἐπὶ τῆς γῆς κρουνοὺς βροχῆς, ποιούσης αὐτὴν γόνιμον, ἢ ὀλοκλήρους καταπλημμυρίζουσης χώρας.

Ὅτι δὲ ἐν καιρῷ θέρους καταπίπτει ὡς γονιμοποιὸς βροχὴ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν ἡμῶν ἢ περιπλανᾶται ὡς ἀπειλητικὸν νέφος, φέρον χάλαζαν, ἐν ὥρᾳ χειμῶνος καταβαίνει ἐν εἴδει νιφάδων χιόνος, ἵνα σκεπάσῃ καὶ διαθερμάνῃ τὴν ὑπὸ τοῦ ψύχους νεναρκωμένην γῆν. Ἡ δὲ δρύσος καὶ ἡ πάχνη εἰσὶν ὑποστάσεις τοῦ ἀέρος. Καὶ δὲν πρέπει τις ἄρα γε νὰ ἐκλάβῃ ὀλόκληρον τὴν περιβάλλουσαν τὴν γῆν ἀτμοσφαῖραν ὡς θάλασσαν ὕδατος λεπτοτέρου τῆς οὕτω παρ' ἡμῶν καλουμένης οὐσίας;

Ἐντὸς τοῦ ἀπεράντου αἰθερίου ὠκεανοῦ ὑπάρχουσι ἢ σχηματίζονται καὶ τὸ ἐν εἴδει καταπιπτόντων ἀστέρων μετάρσιον πῦρ, καὶ οἱ συνεχῶς ἐπὶ τῆς γῆς πίπτοντες ἀερόλιθοι. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι εἰσὶ σώματα στερεὰ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ πυρίτου συνιστάμενα, ἐξῶθεν μὲν μελανὰ, ἐξῶθεν δὲ ξανθόλευκα· συνήθως δὲ κατὰ

τὴν πτώσιν αὐτῶν φαίνονται περικυκλωμένα ἐντὸς πυρίνης σφαιρας, ἥτις διαβήγνυται εἰς τὰ ὕψη μετὰ μεγάλου κρότου καὶ ῥίπτει τὸν περιεχόμενον λίθον. Ἡ ἐπιστήμη τῶν ἀνθρώπων δὲν ἠδυνήθη εἰσέτι νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰ εἰρημένα μετέωρα. Εἰσὶν ἄρα γε ὕλαι, προερχόμεναι ἐξ ἄλλων οὐρανίων σωμάτων καὶ εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς γῆνης ἑλξεως, ἢ σχηματίζονται ἐν αὐτῇ τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἐκ τῶν ἐντὸς αὐτῆς περιεχομένων οὐσιῶν; Οὐδόλως ἀπίθανον εἶνε νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι καθὼς διὰ τοῦ πυρὸς ἀναλύονται καὶ εἰς καπνὸν καὶ ἀέρα μεταβάλλονται λίθοι καὶ μέταλλα, οὕτω δι' ἀγνώστων τοῖς ἀνθρώποις δυνάμεων καὶ συνδυασμῶν συντίθενται ἐκ τῶν ἀερίων οὐσιῶν καὶ κατασκευάζονται μέταλλα καὶ λίθοι καταπίπτοντες ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὅσον πλεότερον προσεγγίζει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ὁ ἀήρ, τόσοον περισσότερον πυκνοῦται, διαφθείρεται καὶ νοσώδης ἀποβαίνει. Τοῦναντίον δὲ ὅσον ὑψηλότερος καὶ μάλλον μακρυσμένος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους εἶνε, τοσοῦτον καθαρώτερος, ἀραιότερος καὶ ὑγιεινότερος καθίσταται. Ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὑψηλῶν ὄρέων γίνεται τοσοῦτον λεπτός, ὥστε μόλις δύναται τις νὰ εἰσπνεύσῃ αὐτόν· δύο δὲ μίλλια κατ' ὀρθὸν ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν ἡμῶν εἶνε ὅλος ἀκατάλληλος εἰς τὴν ζωὴν τῶν γῆινων ὄντων. Οὐδὲν πτηγόν, οὐδ' αὐτὸς ὁ ὑσιπέτης ἀετὸς, ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τοῦ μεγάλου ἀτμοσφαιρικοῦ ὠκεανοῦ, εἰς τὸν πυθμένα τοῦ οἴου ἐνδιατίωμεθα ἡμεῖς.

Ἄλλ' ἐν τῷ στρώματι, ἐν ᾧ δύναται νὰ ἀναπνεύσῃσι τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ζῶντα πλάσματα, ὁ ἀήρ ἐστὶ λίαν σωτήριος. Ἐνταῦθα, ἔχων τὴν ἀπαιτουμένην πυκνότητα, διατηρεῖ καὶ ἐνδυναμῶναι τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας, συνθλάττων καὶ ἀντανακλῶν ἐκάστην αὐτῶν ὡς διὰ μυριῶν σκαφίων ἢ φακωτῶν ὑέλων. Οὕτω διατηρεῖται ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν, ἥτις ἄλλως ἤθελε καταστραφῆ ὑπὸ τοῦ μεγάλου ψύχους. Ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὑψηλῶν ὄρέων μόλις ὀλίγιστα ζῶσι ζῶα, καὶ αὐτὰ τὰ φυτὰ καταστρέφονται, καὶ αὐτὴ ἡ συνήθως ὑψηλὴ ἐλάτῃ μόλις φθάνει τὸ ὕψος μετρίου θάμνου. Τὸ ἀραιὸν τοῦ ἀέρος εἰς τὰ ὕψη ἐκεῖνα εἶνε αἰτία τοῦ υπερβολικοῦ ψύχους, τοῦ καταστρεπτικοῦ πάσης ζωῆς φύσεως. Χιόνες ἀδιάλυτοι καλύπτουσι αἰωνίως τὰ ὑψηλὰ ὄρη, καὶ τοὶ κείμενα ἱκανὰς χιλιάδας ποδῶν πλησιέστερον ταῖς ἀκτίσι τοῦ ἡλίου ἢ αἱ χαμηλαὶ κοιλάδες, ἤθελον δὲ βεβαίως ἐπισωρευόμεναι σχηματίζει νέα ὄρη ἐπὶ τῶν ὄρέων, ἂν ἡ φυσικὴ τῆς γῆς θερμότης δὲν διέλυε κατὰ μικρὸν τὰ κατώτερα αὐτῶν στρώματα, μεταβάλλουσα αὐτὰ εἰς πηγὰς καὶ εἰς καταπίπτοντα ὕδατα, δι' ὧν σχηματίζονται οἱ πέριξ χεῖμαρροι καὶ οἱ ποταμοί.

Καθὼς δὲ τὴν δύναμιν τῆς θερμότητος, οὕτω

καὶ τὴν δύναμιν τοῦ φωτὸς ἐπαυξάνει ἢ τοῦ ἀέρος κατάλληλος πυκνότης, καὶ τὰ πάντα θαυμασίως λαμπρὰ ἀναδεικνύει. Ἐν ἀνεφέλῳ τοῦ θέρους ἡμέρᾳ οὐδεὶς ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς δύναται ν' ἀτενίσῃ ἐπὶ πολὺ εἰς τὸν περιλαμπῆ οὐράνιον χῶρον. Ἀπὸ τῶν κορυφῶν τῶν ὑψηλῶν ὄρέων τοῦναντίον φαίνεται ὁ οὐρανὸς ἥττον φαιννός, χρώματος δὲ κυανοῦ βαθέος, σχεδὸν πρὸς τὸ μέλαν ἀποκλίνοντος, ὁ δὲ ἥλιος ἀσθενεστέρως ἔχει τὰς ἀκτίνας αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀστέρες ὀλιγώτερον στίλβουσι. Ἄν ἦτο δυνατόν ν' ἀναβῆ τις εἰς ὑψηλότερας ἔτι χώρας ἤθελε βεβαίως ἴδει τὸν ἥλιον γυμνὸν ἀκτίνων παριστάνοντα τὴν ὄψιν πλησιφαοῦς σελήνης ἐν τῷ σκοτεινῷ στερεώματι. Καὶ αὐτὸς ὁ ἥχος, ὁ μάλλον ἰσχυρὸς ἐν τοῖς κατωτέροις τῆς ἀτμοσφαιρας ἡμῶν στρώμασι, ἐξασθενεῖ κατὰ λόγον τῆς ἐπὶ τῶν ὄρέων ἀνυψώσεως ἡμῶν· εἰς δὲ μεγαλειτέραν ἀραιώσιν τοῦ αἰθέρος, δὲν ἀκούεται πλέον δι' ὅτα ἀνθρώπων ὁ ἥχος.

Ὁ μετάρσιος ὠκεανὸς εὐρίσκεται εἰς διηνεκὴ κίνησιν καὶ ἀναβρασμόν. Ὅτε μὲν συνταράττουσιν αὐτὸν ἀφανῶς αἱ ἀπὸ τῆς γῆς ἀναθυμιάσεις, ὅτε δὲ αἱ διὰ τῆς θερμότητος διαστέλλουσαι αὐτὸν ἡλιακαὶ ἀκτίνες· ἄλλοτε δὲ πιθανῶς διεγείρεται ὑπὸ τῆς ἑλκυστικῆς δυνάμεως τῶν οὐρανίων σωμάτων. Τοιαῦτην τινὰ κίνησιν δὲν παράγει καὶ ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης ἡ σελήνη, προξενούσα ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῆς τὰς τακτικὰς ἐπαναλαμβανόμενας παλιρροίας;

Τὰς κινήσεις καὶ ἀραιώσεις ταύτας τῆς ἀτμοσφαιρας ἀποκαλοῦμεν ἀνέμους, καταιγίδας, τυφῶνας, λαίλαπας· εἰσὶ δὲ οἰοῦναι ποταμοὶ ἀέριοι, ἔχοντες ἴδιον καὶ ὠρισμένον ῥοῦν, καὶ ἀποδεικνύουσιν ἀριθῆλως, ὅτι καὶ ὁ ἀήρ, καίτοι ἀόρατος, ἀποτελεῖ σῶμα φυσικόν. Ὅταν σφοδρῶς ἀνέμου ἐπιφορὰ, προσβάλλουσα μετὰ πατάγου χωρίον τι, ἀφαρπάσῃ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τὰς στέγας, κρημνίσῃ τοίχους, ἐκρίζωσῃ δένδρα, ταῦτα πάντα δὲν προέρχονται ἐκ μόνης τῆς ταχύτητος τοῦ ἀέρος, ἀλλ' εἰσὶ κατὰ μέγα μέρος ἀποτελέσματα τοῦ ἀερίου ὄγκου, συντρίβοντος πᾶν τὸ παρέχον αὐτῷ ἀντίστασιν. Ἡ ταχύτης πολλαπλασιάζει βεβαίως τὴν δύναμιν, ἀλλὰ δὲν γεννᾷ αὐτήν. Πολλὰ τῶν πτηνῶν φθάνουσι τῶν ἀνέμων τὴν ταχύτητα, καὶ ὅμως ἡ ταχύτης αὐτὴ δὲν παρέχει αὐτοῖς ὁμοίαν τινὰ δύναμιν. Ἄλλοτε ὅμως, καὶ ἰδίως ἐν τῇ διακεκαυμένη ζώνῃ, λαίλαπες διατρέχουσι μέχρις ἐξήκοντα γαλλικῶν μέτρων διάστημα εἰς πᾶν δεύτερον λεπτόν, ὅπερ ἀποτελεῖ τεραστίαν ταχύτητα, ὑπερβαίνουσαν ἐπτάκις καὶ ὀκτάκις τὴν ἐν τοῖς σιδηροδρόμοις συνήθη τῶν ἀτμαμαζῶν πορείαν.

Πᾶσα βιαία διάσεισις τῆς ἀτμοσφαιρας, ἡγου τοῦ περιβάλλοντος ἡμᾶς ἀέρος, ἐστὶν ἐπανάστασις καὶ ἀνακύκλισις τοῦ ἀερίου ὠκεανοῦ, ἐντὸς τοῦ οἴου ἀνακνέομεν, καὶ ἀποτελεῖ ἐν ἐκ τῶν

καταπληκτικωτέρων τῆς φύσεως θεαμάτων. Οὐδὲν ὄντως τρομερώτερον καταγιγίσκει, ὅταν αὐτὴ καταγοῦσα φέρεται ἐπὶ τὰς χώρας τῆς γῆς, ὅταν πρόβριζα ἀνασπᾶ μεγάλα καὶ δυνατὰ δένδρα καὶ ὡς ἐλαφρὰ ἄχυρα ἀναρρίπτῃ αὐτὰ· ὅταν μετὰ πολλοῦ κτύπου δλόκληρα δάση ἄρδην διαφθεῖρη, τὰ δὲ στερεώτερα οἰκοδομήματα διασειῇ ἢ εἰς σωρὸν μεταβάλλῃ ἐρειπίων· ὅταν ποταμούς εὐρυρέοντας κωλύῃ ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν, ἐξογκόνῃ τὰ ὕδατα αὐτῶν καὶ οἰονεὶ φαίνεται βιάζουσα αὐτοὺς νὰ στρέψωσι τὰ βεῖθρά των πρὸς τὰς πηγὰς· ὅταν ἀπογυμνῇ τὰς τῶν ὀρέων λαγόνας καὶ τὰς ἀπορρώγας πέτρας διαρρηγνύῃ. Ὁ μέγας βόρμος, ὁ πάταγος, ἀντηχῶν εἰς τὰ ὕψη τοῦ αἰθέρος ἐν τοῖς κοιλώμασι τῆς γῆς, ἐπαυξάνει τὴν φρίκην. Σπουδῇ φεύγουσιν ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν ἡμῶν οἰονεὶ ἐπτερωμένα τὰ μαῦρα τοῦ οὐρανοῦ σύννεφα, ἔντρομα δὲ τὰ πτηνὰ πετῶσι πρὸς τὰς φωλεὰς των καὶ τὰ θηρία ὠρυόμενα κρύπτονται εἰς τὰς καταδύσεις αὐτῶν.

Ἐτι ὅμως φρικωδεστέρα τῆς καταγιγίδος ταύτης εἶνε ἢ ἐπὶ τῆς θαλάσσης συμβαίνουσα. Ἐν τῇ θαλάσῃ ἴστοι πολυοῦτοι καὶ πελώριοι, δίκην καλάμου, συνθλάττονται, μυριάνδρα δὲ καὶ σιθρότερα πλοῖα ὡς ἀνάτια ἐπὶ τῶν σκοπέλων συντρίβονται, ἢ αὐτανδρα καταποντίζονται. Ἐν τῇ θαλάσῃ ἀναμιγνύεται ἡ λαίλαψ μετὰ τοῦ κλύδωνος, ὁ βόρμος τῶν ἀνέμων μετὰ τοῦ βρυχήματος τῶν κυμάτων, ἅτινα ἐν τῇ φοβερᾷ αὐτῶν ἀναστατάσει φαίνονται ποτὲ μὲν ὅτι ἀποκαλύπτουσι τὰ σπλάγγχνα τῆς γῆς, ποτὲ δὲ ὅτι ἀναρρίπτουσι τὰ ἀφρίζοντα αὐτῶν ὕδατα μέχρι τοῦ οὐρανοῦ θόλου.

Αἱ ἀπειλαὶ τῆς ἡγριωμένης φύσεως ἀναγκάζουσι τὸν ἔνδοιαστὴν νὰ πιστεύσῃ καὶ τὸν ἄμαρτωλὸν νὰ προσευχηθῇ. Τότε ἡ ἰσχὺς τῶν ἡμιθέων τῆς γῆς, τῶν ἐμποιούντων τοῖς ὄχλοις φόβον, τῶν πολυμνήτων, ἀναφαίνεται εὐτελὲς κενοδοξία, πομφόλυξ, φλῆναφος.

Αἱ φρικτόταται τρικυμῖαι καὶ αἱ τρομερώταται λαίλαπες συμβαίνουσιν ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ ἡλίου διακεκαυμέναις χώραις. Ἐπι καὶ σήμερον ἔντρομος γίνεται ὁ κάτοικος τῆς Αἰγύπτου, ὅταν ὁ καυστικὸς καὶ θανατηφόρος ἄνεμος, ὃν αὐτὸς χαμσὶν ἀποκαλεῖ, πνεύσῃ ἀπὸ τῆς ἐρήμου. Ὁ συνήθως αἶθριος καὶ λαμπρὸς οὐρανὸς τῆς χώρας ἐκεῖνης αἴφνης θολοῦται καὶ συννεφεῖ· ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου φαίνεται κατακόκκινος· ὁ ἀήρ, λαμβάνων σκοτοσιδὲς χρῶμα, οἰονεὶ ὑπὸ κονιορτώδους ἀτμοῦ πεπληρωμένος, γίνεται ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν καυστικώτερος. Ἐν τῷ ἅμα τὰ φυτὰ μαραίνονται, τὰ φύλλα ἀποξηρανθέντα πίπτουσι ἀπὸ τῶν δένδρων· ἡ θερμότης κατὰ μικρὸν μεταδίδεται καὶ εἰς αὐτὰς τὰς μᾶλλον ψυχρὰς οὐσίας, εἰς τὰ μάρμαρα, εἰς τὴν γῆν, εἰς τὸ ὕδωρ. Ἄνθρωποι καὶ ζῶα κρύπτονται εἰς

τὰ ὑπόγεια, εἰς τὰ σπήλαια, εἰς τὰς ὄπας τῆς γῆς, ἵνα διαφύγωσι τὰς ἀμέσους καταφορὰς τοῦ ὀλεθρίου αὐτοῦ ἀνέμου. Οὐαὶ ἐκεῖνῳ, ὃν τινὰ προσβάλλει ὁ χαμσὶν· παραχρῆμα πνίγεται ὁ δυστυχῆς καὶ πίπτει νεκρός.

Παραπλήσιός ἐστὶ καὶ ὁ ἐν ταῖς ἐρήμοις τῆς Ἀραβίας πνέων φαρμακερὸς σιμούν. Ὅταν ἐξάπινῃς ἐγερθῇ, ἅπανα ἡ ἀτμοσφαῖρα γίνεται διάπυρος καὶ ἐρυθροειδής. Συριγμὸς καὶ φόφος συνοδεύουσιν αὐτὸν, θειώδης δὲ καὶ πνιγερὰ ὁσμὴ ἔπεται κατόπιν αὐτοῦ. Ἐν ὀφθαλμοῦ ῥοπῇ διαφθεῖρει πᾶν τὸ προστυχὸν αὐτῷ· ὡς ἀστραπὴ φρονεῖ πᾶσαν ζῶσαν ψυχὴν, μὴ δυνηθεῖσαν ἐγκαίρως νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τῆς δηλητηρίου αὐτοῦ πνοῆς.

ZSCHOKKE.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΝΔΡΕΣ. Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ Η ΤΥΧΗ

Ἐκ τῶν τοῦ Ναπολέοντος τοῦ Α΄.

Οὐδέποτε ἐγένοντο πράξεις μεγάλαι καὶ κατὰ συνέθειαν, αἱ ὁποῖαι νὰ προέκυψαν ἐκ συμβεβηκότος ἢ τῆς τύχης· σπανίως βλέπει τις τοὺς μεγάλους ἄνδρας νὰ ἀποτυγχάνουσιν εἰς τὰς ἐπικινδυνωτάτας τῶν ἐπιχειρήσεων αὐτῶν. Θεωρήσατε τὸν Ἀλέξανδρον, τὸν Καίσαρα, τὸν Ἀννίβαν, τὸν μέγαν Γουσταῦν· πάντοτε ἐπιτυγχάνουσι. Μήπως διότι εἰσὶν εὐτυχεῖς γίνονται οὕτω μεγάλοι; Ὁχι· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰσὶν ἄνδρες μεγάλοι, καθυποτάττουσιν εἰς ἑαυτοὺς τὴν εὐτυχίαν· ἅμα δὲ τις θελήσῃ νὰ μελετήσῃ τοὺς μοχλοὺς τῶν ἐπιτυχιῶν αὐτῶν, μετ' ἐκπλήξεως ἀνακαλύπτει ὅτι τὸ πᾶν εἶχον πράξει πρὸς ἐπιτεύξιν αὐτῶν.

Ὁ μὲν Ἀλέξανδρος μόλις ἠβῶν, κατακτᾷ μὲ δρᾶκα ἀνδρῶν μέρος τῆς οἰκουμένης. Ἦτο τοῦτο ἄρα γε ἀπλῆ τις ἐξ αὐτοῦ ἐκχειρίσις, εἶδός τι κατακλυσμοῦ; Ὁχι· τὸ πᾶν ὑπολογίζεται μετὰ βαθυνοίας, ἐκτελεῖται μετὰ τόλμης, διευθύνεται μετὰ φρονήσεως. Ὁ Ἀλέξανδρος παρουσιάζεται ἐν ταῦτῳ μέγας πολεμιστῆς, μέγας πολιτικὸς, μέγας νομοθέτης. Κατὰ δυστυχίαν, ἅμα ὡς κατέφθασεν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης καὶ τῶν ἐπιτυχιῶν, ὁ νοῦς του διεστράφη καὶ διεφθάρῃ ἡ καρδία του. Ἐνῶ ἤρξατο μὲ ψυχὴν τοῦ Τραϊανοῦ, ἐτελεύτησεν ἔχων καρδίαν Νέρωνος καὶ ἦθη Ἡλιογαθάου.

Ἀντιθέτως πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ὁ Καίσαρ ὠρμησεν εἰς τὸ στάδιον τοῦ λίαν ὀψέ· ἐνῶ δὲ ἡ νεότης αὐτοῦ ἦν ἀδρανὴς καὶ ἐξηχειρωμένη, κατέληξεν ἔχων ψυχὴν ἐνεργητικωτάτην, εὐγενεστάτην, ὠραιοτάτην.

Ὁ δ' Ἀννίβας, ὁ πάντων τολμηρότατος καὶ ἴσως ὁ καταπληκτικιώτατος, ὁ τοσοῦτον θαρραλέος, τοσοῦτον βέβαιος, τοσοῦτον εὐρὺς ἐν παντί· ὅστις εἰσοσιεξάτης συλλαμβάνει ἐν φρεσὶ τὸ μόλις καταληπτόν, ἐκτελεῖ τοῦθ' ὅπερ ὄφειλε νὰ θεωρηθῆαι ἀδύνατον, ὅστις παραιτούμενος πᾶ-